

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

บทที่ 2

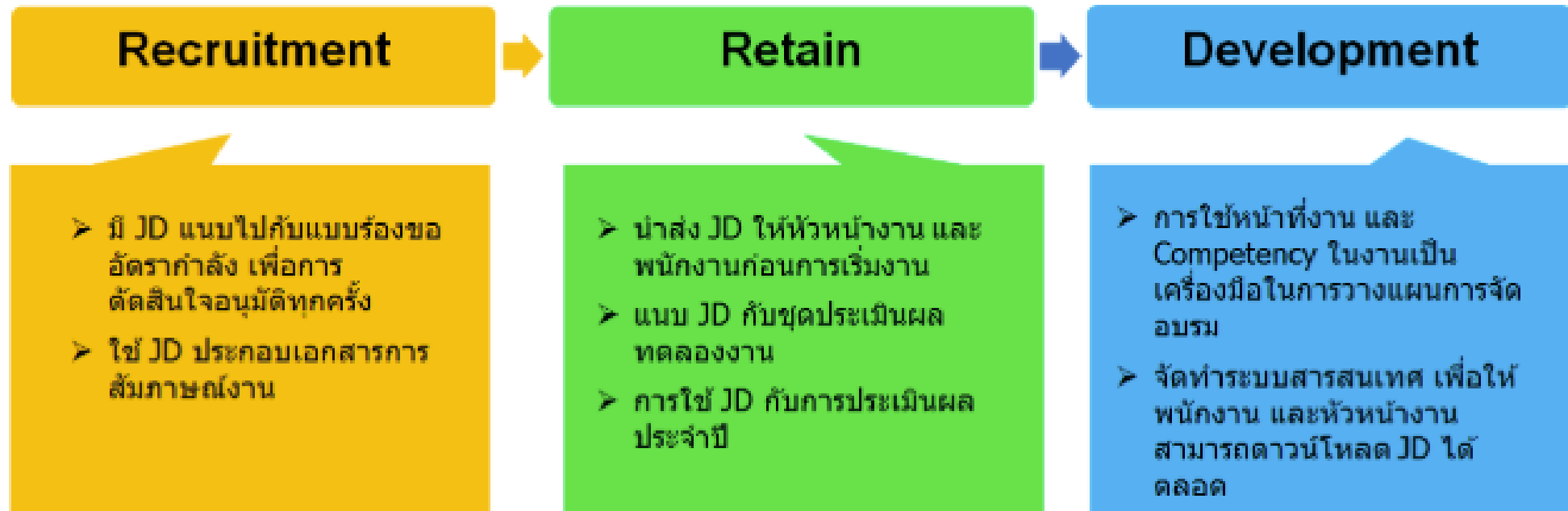
การวิเคราะห์งาน

Job Analysis : JA

บทนำ : การวิเคราะห์งาน

การวิเคราะห์งาน : ปัจจัยพื้นฐานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

การวิเคราะห์งาน

- ความหมาย
- ความสำคัญ
- ประโยชน์จากการวิเคราะห์งาน
- กระบวนการวิเคราะห์งาน

ความหมาย : การวิเคราะห์งาน

- ความหมาย

- เป็นกระบวนการที่มีระบบ นำมาใช้ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงาน เพื่อที่จะได้สารสนเทศของงานนั้น

- การวิเคราะห์งานเป็นวิธีการดำเนินงานเพื่อกำหนดหน้าที่ของตำแหน่ง และกำหนดลักษณะของบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่ง

การวิเคราะห์งาน

1. เอกสารพรรณนาดลักษณะงาน (Job Descriptions: JD)
2. เอกสารระบุข้อกำหนดของงาน (Job Specifications: JS)
3. มาตรฐานการทำงาน (Job Standard)
4. การประเมินค่างาน (Job Evaluation)

1. เอกสารพรรณนาลักษณะงาน

- **Job Descriptions** : การบรรยายลักษณะของงาน เป็นการระบุหน้าที่ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์ในการรายงาน สภาพการทำงาน และความรับผิดชอบในการบังคับบัญชาของงานใดงานหนึ่ง
  - โดยระบุ ตำแหน่งงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบ คุณลักษณะของงาน และเงื่อนไขสภาวะแวดล้อม

2. เอกสารระบุข้อกำหนดของงาน

Job Specifications

การกำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน

เป็นรายละเอียดคุณสมบัติของพนักงาน

ทางการศึกษา ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ

และความชำนาญ คุณสมบัติทางกายภาพ และจิตใจ

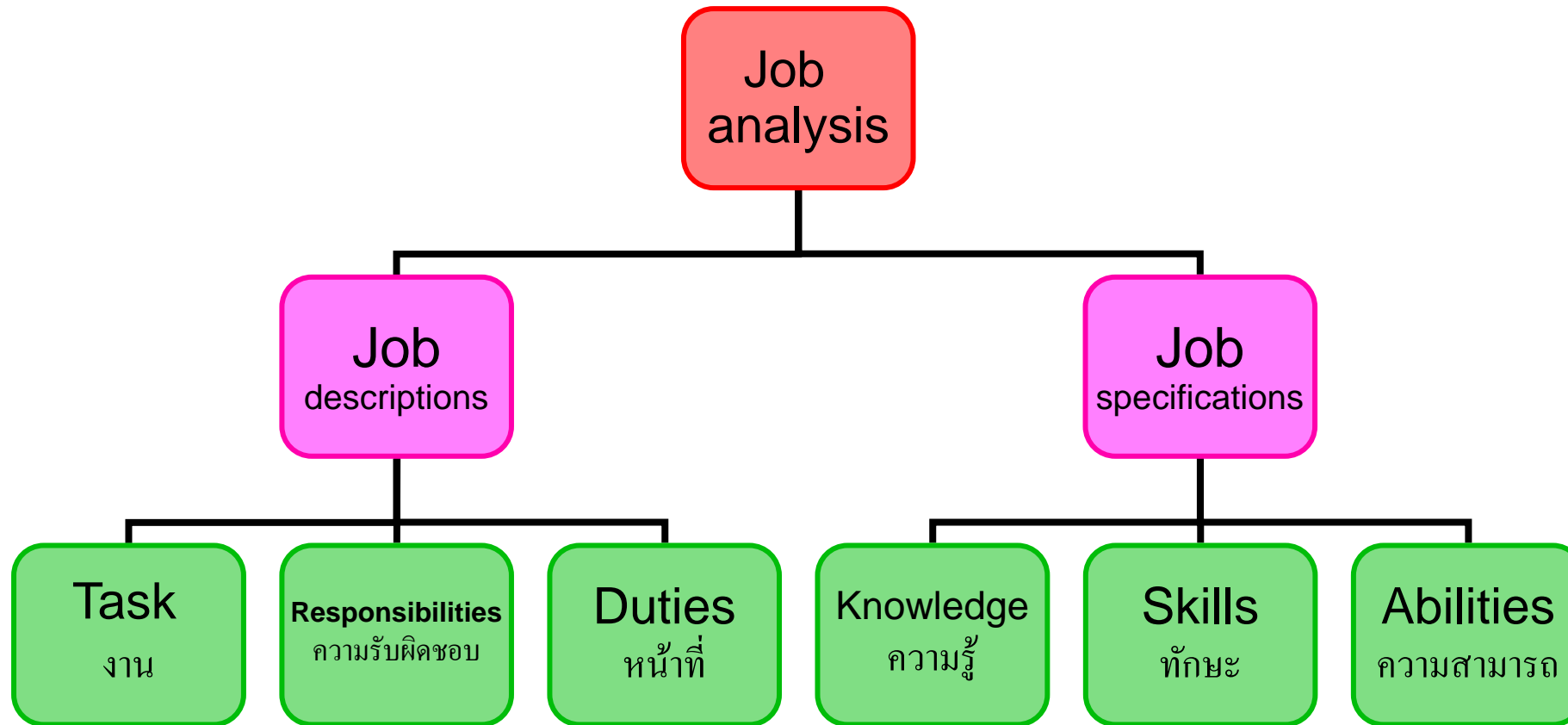
ซึ่งใช้ในการทำงานเฉพาะอย่างเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่าง

Job analysis, Job descriptions และ Job specifications

3. มาตรฐานการทำงาน

Job Standard

เป็นการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์งานมาใช้เป็น **เกณฑ์**
กำหนดแนวทางในการทำงาน

4. การประเมินค่างาน

Job Evaluation

- เป็นการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์งานมาใช้
เปรียบเทียบความสัมพันธ์และหาความสำคัญของ
แต่ละงาน
- การประเมินค่างาน สามารถใช้จัดทำระบบการจ่าย
ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

ความสำคัญในการวิเคราะห์งาน

- การวิเคราะห์งาน เป็นหน้าที่พื้นฐานสำหรับ**การจัดการทรัพยากรมนุษย์**
- พนักงานแต่ละคนจะต้อง**ทราบว่าหน่วยงานที่ตนสังกัดมีภารกิจและขอบเขต** หน้าที่การงาน เพื่อปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน
- การวิเคราะห์งาน เป็นเครื่องมือช่วยใน**การควบคุมงานให้บรรลุผลสำเร็จ**

ประโยชน์ของวิเคราะห์งาน: HRM

1. การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Planning)

2. การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร (Recruiting and selection)

การวิเคราะห์งานทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่เหมาะสมกับลักษณะงานและคุณสมบัติของผู้สมัครงาน

3. การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร (Training and Development)

ข้อมูลการวิเคราะห์งานสามารถใช้วางรูปแบบการฝึกอบรมและวางแผนเพื่อพัฒนาการทำงาน

ประโยชน์ของวิเคราะห์: HRM (ต่อ)

4. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Evaluation)

เป็นกระบวนการประเมินพฤติกรรมการทำงานของพนักงาน
โดยเปรียบเทียบจากมาตรฐานที่กำหนดไว้

5. การกำหนดผลตอบแทน (Compensation)

ขึ้นอยู่กับทักษะ ระดับการศึกษา ระดับความรับผิดชอบ
และคุณสมบัติ

6. การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน (Safety Reinforcement)

ประโยชน์ของวิเคราะห์: HRM (ต่อ)

7. การออกแบบงาน (Job Design)

- ออกแบบ พัฒนาขั้นตอนและระบบการทำงาน

8. ประโยชน์อื่น ๆ

- การวางแผนบริหารงาน
- การออกแบบเครื่องมือ
- การให้คำปรึกษา แนะนำการวางแผนอาชีพ

กระบวนการวิเคราะห์งาน 4 ขั้นตอน คือ

1. **การระบุงาน** นักวิเคราะห์งานต้องระบุงานและขอบเขตของงาน ที่ต้องการจะศึกษา แหล่งข้อมูล เช่น แผนภูมิขององค์การ
2. **การพัฒนาและเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** ต้องเลือกวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะของงาน ระยะเวลาที่ใช้ในการทำงาน และงบประมาณ
3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ตามวิธีที่ได้วางแผนไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน
4. **การจัดทำสารสนเทศของงาน** รูปแบบสารสนเทศที่สำคัญ คือ การบรรยายลักษณะงานและการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของงาน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์งาน

1. การสังเกต (Observation Method)

เป็นวิธีการที่เหมาะสมกับงานที่กิจกรรมทางกายภาพ
ที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน

2. การตอบแบบสอบถาม (Questionnaire Method)

กรอกแบบสอบถามเพื่อบรรยายลักษณะงาน
ที่สัมพันธ์กับหน้าที่และความรับผิดชอบ

3. การสัมภาษณ์ (Interview Method)

บุคคล/กลุ่ม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์งาน (ต่อ)

4. การประชุม (Conference Method)

ประชุมและแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ตนกระทำใน
ช่วงเวลาปฏิบัติงานในแต่ละวัน

5. การบันทึกประจำวัน (Diary Method)

เป็นรายการประจำวันเกี่ยวกับกิจกรรมของผู้ปฏิบัติงาน
ตามช่วงเวลาต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในงาน

6. การทดลองปฏิบัติงาน (Job Experiment Method)

เพื่อให้ได้รับทราบความรู้สึก ทราบรายละเอียดในการทำงาน

ตัวอย่าง Job descriptions

ชื่องาน หัวหน้าฝ่ายสรรหาอัตรากำลัง

ชื่อสังกัด แผนกทรัพยากรมนุษย์

เงินเดือน 12,000-20,000

ความสัมพันธ์กับแผนกอื่น ทุกฝ่าย ทุกแผนก

ผู้บังคับบัญชา ผู้จัดการแผนกทรัพยากรมนุษย์

ลักษณะงานโดยย่อ ดูแลการทำงานของพนักงานใน

ส่วนสรรหาอัตรากำลังทุกด้าน การปฏิบัติงาน :

1. ทำงานเรื่องการสรรหา
2. การวิเคราะห์กำลังคนในปัจจุบันและความต้องการในอนาคต
3. วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลในตลาดแรงงานสรุปใบขอกำลังคน
4. ดูแลการสมัครสอบและสัมภาษณ์
5. ดูแลเรื่องทำเอกสารบรรจุและแต่งตั้ง
6. สรุปอัตราการเข้าออกของพนักงาน
7. ตรวจสอบเอกสารสัญญาจ้าง

ตัวอย่าง Job specifications

- ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายสรรหาอัตรากำลัง
- เพศ ชาย/หญิง อายุ 25-28 ปี
- การศึกษาปริญญาตรี/โท บริหาร
ทรัพยากรมนุษย์
- ประสบการณ์ อย่างน้อย 2-5 ปีในการวางแผนกำลังคนและการสรรหา
- ความสามารถ คำนวณอัตรากำลังได้ มีการวางแผนล่วงหน้าได้ มีความรู้ภาษาอังกฤษดี บุคลิกภาพดี
- สภาพการทำงาน ประจำในสำนักงาน
- คุณสมบัติอื่น
  1. มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์
ในการปฏิบัติงาน
  2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
  3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
  4. มีความเป็นผู้นำ
  5. ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ดี

คุณสมบัติของนักวิเคราะห์งาน

1. มีความตื่นตัว
2. มีความรู้และประสบการณ์
3. มีพื้นฐานด้านการวิจัย
4. มีความเข้าใจในงาน
5. มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม
6. มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
7. มีทักษะในการวิเคราะห์

Thank you...

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

แบบฝึกหัด

1. การวิเคราะห์งาน (Job Analysis) คืออะไร
2. การบรรยายลักษณะของงาน (Job descriptions) แตกต่างกันจาก การกำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน (Job specifications) อย่างไร
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์งานได้อย่างไรบ้าง จงอธิบาย
4. คุณสมบัติของนักวิเคราะห์งานที่ดีประกอบด้วยอะไรบ้าง
5. จงเขียน บรรยายลักษณะของงาน และกำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน ตำแหน่ง นักทรัพยากรมนุษย์

เอกสารอ้างอิง

ณัฐจันทน์ เขจรนันท์. (2548). การจัดการทรัพยากรมนุษย์.

กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น

จุฑามาศ ทวีไพบูลย์วงศ์และสุวรรธนา เทพจิต. (2550).

การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่นอิน โด ไชน่า.

เพชร สันศักดิ์. (2561). การบริหารทรัพยากรมนุษย์.

กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมคุณธรรม.